

op i det fri Marked. Det er en lignende Art Trustbank, man ønsker at oprette her for Kreditforenings Papirer.

Disse rent historiske Bemærkninger vil jeg for saa vidt bede Tinget undskylde, som de i og for sig maaske have deres Plads i Motiverne, men jeg har ment, at det i det Øjeblik, vi skulle bedømme dette Forslag, ikke vilde være af Vejen at kunne sammenligne det med lignende Ting i Udlandet. Jeg vil derfor udtale Haabet om, at det maa lykkes det eventuelle Udvalg gennem Finansministeriet at skaffe sig de nødvendige Oplysninger om andre Bankers Statutter, og jeg antager, man vil være i Stand dertil.

Det første Spørgsmaal, der nu rejser sig, er: Er et Centralinstitut overhovedet ønskeligt? Jeg skal dertil sige et ganske bestemt: Ja. Selv om jeg ganske vist mener, at et Centralinstitut til en Begyndelse helst burde have været et Salgskontor i mere beskedne Former, saa tror jeg dog, at et Centralinstitut er ønskeligt.

Det næste Spørgsmaal bliver: Er et Statsinstitut nødvendigt. Hertil maa jeg svare, at jeg ikke er fuldt saa sikker paa, at det er den rigtige Vej at oprette en Statsbank. Jeg er en stor Ven af Statsvirksomhed paa mange Omraader, men med Hensyn til Banker har jeg en begrundet Rædsel for Statens Stilling til dem, fordi Staten meget let kan bruge Bankerne til Papirmøller. Det har vi set før, og det kan ske igen. Ogsaa denne Bank vil det for tredje Afdelings Vedkommende være muligt at benytte paa denne Maade, og jeg er egentlig heller ikke helt sikker paa, om det er rigtigt allerede nu at indføre en Statsbank, uden at man overvejer, hvorvidt der ikke ved Nationalbankens Oktroj, som vi skulle have til næste Aar, kan fremkomme Bestemmelser vedrørende de to Banker, som kunne blive modstridende. Naar vi vedtage denne Lov, maa vi være klare paa, at denne Banks Oktroj ikke kommer til at stride mod de Fordringer, som Nationalbanken maa kunne stille til sin Oktroj. Jeg maa i øvrigt gøre en ganske enkelt Bemærkning til det ærede Medlem fra Aalborg (N. C. Christensen). Han var glad ved, at det var en Statsbank; altsaa var han glad, hvor jeg var mindre glad, men jeg kan i øvrigt takke ham for hans Foredrag, der for saa vidt var ganske ejendommeligt, som hele den Udvikling, han kom med, i og for sig burde have begrundet, at han ikke vilde stemme for Forslaget; det er jo i og for sig ret underligt at fremsætte

Præmisser, der maatte føre til den stik modsatte Slutning af den, man kommer til. Det ærede Medlem fra Æbeltoft (Neergaard) var inde paa, at det var et meget godt Forslag, og at det var heldigt, at Renten kunde blive lav. Jeg skal ikke undersøge i al Almindelighed, om, hvorvidt Ønsket om at faa Renten ned i og for sig er noget overdrevent, hvad jeg maaske kan paavise en anden Gang. Det er jo saa, at en lav Rente oftest bevirker højere Priser for Ejendommene, og hvad Landbruget vinder paa een Vis, taber det saa paa en anden. Men jeg skal kun gøre ganske enkelte Bemærkninger overfor det ærede Medlem, der paastod, at den meste Gæld, der gives, meget sjældent er Forbrugsgæld. Efter en Statistik fra Baden, som omfatter 37 Kommuner, vare de 45 pCt. Arv- og Købsgæld, altsaa en meget ubehagelig Gæld, der tynger Efterslægten, kun de 22 pCt. ere Forbrugs- og Stuehusgæld, og de 33 pCt. ere egentlig Meliorationsgæld, altsaa Forbedringsgæld. Altsaa er det kun en Trediedel af den i disse badensiske Kommuner stiftede Hypoteksgæld, der skyldes Grundforbedringer. For saa vidt kunde man ogsaa tænke sig, at en nemmere Adgang til fremmede Penge kunde føre til paa den ene Side en noget højere Pris for Ejendommene — hvad jeg vilde anse for noget uheldigt — og paa den anden Side til et større privat Forbrug.

Spørgsmaalet bliver nu — og det er et ganske vigtigt Spørgsmaal — vil man naa denne Forslagets Hensigt, at faa billigere Penge? Jeg er nu ganske vist sikker paa, at Hypotekbankpapirer ville faa en højere Kurs, det ere alle de Herrer jo enige om, og jeg behøver ikke at føre noget Bevis for, at for et saa guldrandet Papir kan man nok regne 4 à 4¹/₄ pCt. højere Kurs end den, de vilde have uden denne Statsgaranti, og uden at de indføres paa det franske Marked, men det vil ganske vist ogsaa koste Ofre. Af disse 4¹/₄ pCt. regner man dog, at et Par pCt. gaar med til Omkostningerne ved Omsætningen af Obligationerne i Udlandet. Medens man dernæst i Reglen regner med ¹/₈ eller ¹/₁₀ pCt. i Administrationsudgifter, maa en saa lille Bank som den, der her er Tale om, der begynder med et saa lille Beløb, sikkert regne med ¹/₄ pCt. til Administrationsudgifter, saa at 2¹/₄ pCt. i det hele skal drages fra som Udgift ved at opnaa denne Fordel, og det staar for mig, at vi i hvert Fald maa være sikre paa, at Hypotekbankens Papirer skulle staa i 5 pCt. højere Kurs i Paris end eksport-